

О. Г. ЖМУРКО,
*керівник регіонального Центру екологічної освіти,
викладач ДПТНЗ «Кам'янець-Подільське ВПУ»*

ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ЕКОЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ ПТНЗ

Відповідно до Концепції екологічної освіти України, з метою впровадження системи екологічної освіти в ПТНЗ, підвищення якості навчально-виховного процесу та рівня організації позаурочної роботи на базі ДПТНЗ «Кам'янець-Подільське ВПУ» було створено регіональний Центр екологічної освіти.

Об'єктом регіонального Центру є освітній простір, що стимулює формування і розвиток екологічного мислення учнів ПТНЗ регіону, а предметом – освітньо-виховна і методична діяльність, спрямована на формування морально-етичного ставлення до природного навколишнього середовища учнів ПТНЗ у професійній діяльності і повсякденному житті.

Основними завданнями Центру є:

- ◇ координація освітньо-виховної екологічної діяльності ПТНЗ регіону;
- ◇ аналіз і визначення якості програм, навчально-методичної літератури, еколого освітніх заходів в діяльності ПТНЗ регіону;
- ◇ опрацювання, апробація і впровадження інноваційних підходів до організації екологічної діяльності учнів;
- ◇ координація методичної роботи викладачів ПТНЗ регіону у галузі екологічної освіти.

Завдання, що покладаються на функціонування регіонального центру, визначають основні напрямки його діяльності. Водночас хочеться зазначити, що таке розмежування є умовним. Адже усі напрямки безпосередньо знаходяться у внутрішньому взаємозв'язку, а високого рівня їхньої ефективності можна досягти тільки на компенсаційних засадах. Отже, найбільш доцільними визначено створення таких напрямків:

- координаційного;
- методичного;
- еколого-практичного;
- консультативного.

Регіональний Центр екологічної освіти уклав договори про співпрацю з Національним природним парком «Подільські Товтри» та еколого-натуралістичним центром учнівської молоді.

Згідно з Концепцією екологічної освіти, природоохоронна робота Центру спрямована на формування екологічної культури особистості, виховання потреби участі кожного у справі охорони природи, екологічно доцільної поведінки людини. Знання, що отримують учні, мають пройти через світ емоцій, почуттів, отримати особисту оцінку й поступово трансформуватися в екологічні переконання та екологічні потреби. Це можливо шляхом використання конкретних форм і методів, спрямованих на формування екологічної компетенції молоді й активізації її практичної природоохоронної діяльності. Традиційними формами позакласної роботи Центру екологічної освіти є:

- проведення екологічних акцій: «Живи, ялинко, живи», «Врятуємо первоцвіти», «Чисте джерело»;
- проведення виховних годин: «Природа, екологія і ми», «Україна - наш дім. Хай завжди буде чисто в нім!», «Подих рідної землі», «Тварини потребують нашої охорони»;
- конкурси плакатів: «Злови момент життя», «Ріки нашого життя – то все чиста вода», «Екологічні проблеми людства», «Екологія Кам'яниччини», «Птахи рідного краю», «Озоновий шар: значення та охорона», «Вода – джерело

життя»;

- вікторини: «Збереження води», «Рослини в нашому житті», «Чи знаєш ти птахів?»;
- розробки екологічних проектів: «Оздоровлення річки Смотрич», «Що ми п'ємо?»;
- учнівські семінари: «День захисту тварин», «Водні багатства рідного краю», «2 лютого – День водно-болотних угідь», «Екологічні проблеми рідного краю»;
- науково-практичні конференції: «Думай локально, дій глобально», «Оберігаючи природу, збагачуємось духовно».

2 жовтня 2012 року відбулася науково-практична конференція «Вода – ти не просто потрібна для життя, ти і є саме життя», в якій взяли участь ПТНЗ регіону.

Конференція включала в себе захист учнівських проектів, виступи учнів, дискусії під час проведення круглого столу, екологічні ігри, розв'язування кросвордів, різноманітні релакс-вправи. Під час екскурсії по каньйону річки Смотрич учні розповідали легенди про цілющі властивості води. Також було проведено дослідження фізико-хімічних показників поверхневих вод на прикладі річки Смотрич та її притоки річки Дібрухи. Допомігав проводити дослідження поверхневих вод Нікітін Андрій Олександрович, провідний фахівець науково-дослідного відділу Національного природного парку «Подільські Товтри».

Останнім часом проблеми екології хвилюють суспільство чимраз більше. Але якщо брати проблеми навколишнього середовища не в такому глобальному масштабі, то тематика семінару була не просто актуальною, але й ефективною в плані обміну досвідом та практичними порадами науково-методичного характеру.

Тому для багатьох така зустріч надала реальну можливість у реалізації дидактико-методичного контенту у розрізі викладання дисциплін, пов'язаних з екологією, суспільством, природознавством.

Крім того, саме в нашому регіоні проблеми водного середовища є наріжними у світлі подій економічного і соціального характеру. І не забуваймо: великі справи починаються з малого. Якщо ми зуміємо навчити наших дітей берегти природні ресурси за місцем проживання, то можемо бути впевненими, що наші вихованці будуть з повагою ставитися до екології будь-де.